

Un cronicar șugubăț

În ianuarie 2018 participam, pentru prima oară, la o întrunire a Grupului de Literatură și Artă „Metafore comăneștene“, inițiat de „respectabilul profesor de limba și literatura română“ Leonid Iacob și „pata de culoare“, cum aveam să constat mai târziu, a stârnit oarece emulație.

Grație cronicarului „high life“ **Ion Moisă** aflu, de asemenea, că noua mișcare literară s-a constituit la jumătatea lui septembrie 2017, într-o zi „de bun augur, căci este dezlegare la ulei și vin“, și că până la pomenita întâlnire avuseseră loc alte opt „ședințe“ antrenante, populate cu personaje de poveste și consemnate cu un umor debordant de către acesta.

Interesat să vadă „cum vor decurge lucrurile“, întrucât „de obicei se bea vin până se ia pe ulei“, cronicarul „trist al cronicii vesele“ știe să ciulească urechile nu doar când e vorba de graniță (*că eu am făcut armata la grăniceri, în Sighetul Marmației*) și, conștient că publicarea „implică renunțarea la Stalinskaya în favoarea apei din pârau“, comentează hâtru cele întâmplare, lăsând posterității o „alcătuire insolită, frapantă“, unică în peisajul literar contemporan.

Reunite în sumarul unui „opuscul alcătuit exclusiv dintr-o înșiruire cronologică de procese-verbale“, consemnările sale transformă volumul **Cronicar la „Metafore comăneștene“** (Iași, Editura PIM, 2018) într-o proză umoristică de bună factură și pe Ion Moisă într-un autor de „o ironie (și autoironie) mergând de la meditație la sarcasm, dotat cu spirit critic lucid, inventiv și cu largă acoperire“, cum inspirat remarcă Petre Colăcel în cele „Câteva cuvinte înapoi“, el însuși unul dintre personajele-cheie ale narațiunii.

Parcurgând paginile, observăm cum la fiecare întrunire „Apar personaje noi care au intrat pe la ieșire“, cum de la „Dezordinea de zi“ se trece la o disciplină autoimpusă (*Se pare că n-am vorbit ca Moise în*

pustiu; începem să ne întâlnim înainte de ora fixată! Și se pare că nici nu am scris în pustiu; pe scara pe care urcăm din două în două săptămâni s-a montat mână curentă!), cum „Domnul Colăcel găsește poezia, de necitit seara și bagă de seamă că domnul Eugen Simion, risipitor de note de 8 și 9, semnează cu literele folosite de domnul Oprea“, cum se „ascut satărele criticilor“, cum același critic, „recuperator de sucuri vegetale pentru Marcel“ propune „prășitul de-al doilea pentru poezii limpezi și curate“, cum din „punct de vedere stomatologic, domnul Iacob are un dinte împotriva unor chestii care se repetă“, cum critica „domnului scăpat de barză într-un hârdău elogiază vatra și pixelii“, cum „Apare și arta grea: Dorică Doagă“, cum, „în loc să stea țeapăn, a intervenit cineva cu o fabulă locală“, cum „se vând blănușile urșilor din pădure: se vând în alb-negru viitoare volume care cuprind activitatea noastră de la începuturi și până mai ieri-alaltăieri“, cum după „oarece ciorovăieli cu atac la bugetul alocat pentru votcă“ se trece la programul anunțat, însă spre „nemulțumirea domnului Iacob, mai nimeni nu se înghesuie la comentarii critice“ ș.a.m.d.

Și dacă în preajma Crăciunului „Veselia se leagă cu un cântec patriotic în care se regretă amarnic faptul că avem un singur Cluj, un singur Iași și că țara nu se vinde, compatrioți!“, în ianuarie cenacliștii au dat „mână cu mână“, încălzindu-se cu „lipsa de sonor a domnului Colăcel, decesul domnului Djuvara – despre morți numai de bine, decesul domnului Vereștoy – despre morți numai rău, despre a doua amantă a moșului Grigore, muncitori de la CPL trimiși în Mongolia în carne și oase“, prin februarie frigul a „lăsat cam multe victime în rândurile noastre: d-lui Cepoi i-a afectat acumulatorul scaunului mobil, d-lui Doagă i-a afectat căile respiratorii și d-lor Popa

și P. Colăcel le-a afectat căile de comunicare“, prin a treia sa decadă „martie are coduri colorate, pentru ninsori și viscole“, așa că, „în concordanță cu peisajul de afară“, Alina „citește versuri albe, deși nu-i stă în obicei“, în timp ce domnul Popa propune un „manuscris vechi“, ce nu scapă ironiei moisiste: *Păi e normal să fie vechi, că între timp, de la manuscris s-au mai inventat: tiparul, mașina de scris, tastatura calculatorului, fotocopiile și câte alte chestii...*

De o „spontaneitate cuceritoare“, specialistul „în silvicultură“ e adeptul calamburului, făcând la tot pasul „o risipă de referințe folclorice și livrești, sintagme spectaculoase, jocuri de cuvinte, glume, pseudo-cugetări, comentarii spumoase, rezumate de o savoare aparte“, încântându-l prin suculeța stilistică nu numai pe autorul postfeței.

Delicioasele sale procesele sale verbale au fost, de altfel, citite la finalul fiecărei întruniri, făcându-i pe cei înțepați de epigramaștii sau de remarcile acide ale criticilor aduse textelor să uite de toate și să se destindă „ca și fața domnului P. Colăcel la apariția unor sticle cu etichetă galbenă“.

Trezindu-se pe nepusă masă... „diplomat“, Ion Moisă nu se cruță nici pe sine (*Deși sunt aфон, am sesizat și eu muzicalitatea de care vorbea domnul Garai. M-am băgat și eu în lapte, să susțin textul autorului cu un pleonasm...*; *Constat că citesc mult mai bine pe note, deși habar n-am avut că strofa e scrisă în minor, ca să urce la majur!*; *Egoist cum sunt, mă gândeam la mine. Moartea mă va lăsa rece!*) și, socotind că „e imposibil să fim triști tot timpul“, ne oferă o carte doldora de „delicii spirituale indicibile“, pe care v-o recomandăm și noi cu toată căldura.

Cornel GALBEN